

Samenwerkingsverbanden passend onderwijs

Normenkader IBP voor het onderwijs

Versie: september 2026

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
Terminologie van het normenkader	3
Normen die niet of niet volledig van toepassing zijn	3
Implementatie in de praktijk.....	4
Voldoen aan het Normenkader	4
Samenwerken in de onderwijsketen	4
Vragen en ondersteuning	4

Inleiding

Net als scholen verwerken ook samenwerkingsverbanden passend onderwijs (hierna: samenwerkingsverbanden) op dagelijkse basis verschillende soorten persoonsgegevens. Bij samenwerkingsverbanden gaat het daarbij bovengemiddeld vaak om gevoelige of bijzondere persoonsgegevens, zoals ontwikkelingsperspectieven, zorgindicaties en gegevens over ondersteuningstrajecten. Het beschermen van de privacy van leerlingen is hierbij van groot belang en een goede informatiebeveiliging is daarvoor een belangrijke voorwaarde.

Het Normenkader Informatiebeveiliging en Privacy (IBP) stelt eisen aan digitaal veilig onderwijs en biedt scholen en samenwerkingsverbanden een duidelijk kader om de digitale veiligheid te verhogen en te waarborgen. Het Normenkader IBP is niet alleen van toepassing op individuele schoolbesturen, maar ook op samenwerkingsverbanden, die als organisatie zelf de verantwoordelijkheid dragen voor een digitaal veilige leeromgeving. Met de komst van het normenkader gelden dezelfde normen voor alle scholen én samenwerkingsverbanden.

- [*Lees meer over de opzet en inhoud van het Normenkader IBP voor het onderwijs >*](#)

Terminologie van het normenkader

Hoewel de teksten van het Normenkader veelal vanuit de schoolcontext zijn geschreven, zijn de normen ook van toepassing op samenwerkingsverbanden. Waar in de tekst wordt gesproken over 'schoolorganisatie', 'onderwijsinstelling' of 'school', kan in de regel ook 'samenwerkingsverband' worden gelezen. De gebruikte terminologie sluit niet altijd één op één aan bij de praktijk van samenwerkingsverbanden. Bijvoorbeeld wanneer in het Normenkader of de ondersteuningsproducten wordt gesproken over 'leren'. Vanuit het perspectief van een samenwerkingsverband kan hier 'ontwikkelen' in bredere zin worden gelezen. Waar 'onderwijs' als proces wordt genoemd, kan in veel gevallen ook 'ondersteuning' worden gelezen.

Dat de organisatorische inrichting en werkwijze van een samenwerkingsverband anders is dan die van een schoolorganisatie, betekent niet dat normen daardoor niet van toepassing zijn. Wel kan de manier waarop aan een norm invulling wordt gegeven verschillen.

Normen die niet of niet volledig van toepassing zijn

Het uitgangspunt is dat aan de normen uit het Normenkader wordt voldaan. Toch kan het voorkomen dat een norm niet of niet volledig aansluit op de inrichting of werkwijze van een samenwerkingsverband. Je mag zo'n norm in dat geval niet zomaar overslaan. Licht toe waarom de norm of een deel daarvan niet van toepassing is of niet op de voorgeschreven manier kan worden ingevuld. Leg deze toelichting ook vast, zodat je kunt verantwoorden welke afweging is gemaakt en hoe de achterliggende risico's worden beheerst. Dit geldt ook wanneer werkzaamheden zijn uitbesteed of wanneer de uitvoering van een norm geheel of gedeeltelijk bij een externe partij ligt. Je hoeft niet alles zelf uit te voeren, maar blijft wel verantwoordelijk voor de verantwoording. Zorg daarom dat je zicht

hebt op de gemaakte afspraken en kunt aantonen hoe informatiebeveiliging en privacy zijn gewaarborgd.

Implementatie in de praktijk

Het toepassen van het normenkader kan voor samenwerkingsverbanden een aanzienlijke opgave zijn. Zeker wanneer kennis en capaciteit op het gebied van informatiebeveiliging en privacy beperkt beschikbaar zijn. Dit verandert echter niets aan de toepasbaarheid van de normen. Beperkte capaciteit, expertise of middelen zijn op zichzelf geen reden om een norm buiten toepassing te laten. Wel is het belangrijk om deze randvoorwaarden tijdig in beeld te brengen en te bepalen wat nodig is om stapsgewijs aan de normen te voldoen. Daarbij kunnen het Groeipad en het bestaande ondersteuningsaanbod worden gebruikt. Expertise hoeft niet altijd binnen het samenwerkingsverband zelf aanwezig te zijn; waar nodig kan deze bijvoorbeeld worden georganiseerd in samenwerking met andere partijen of extern worden betrokken.

Voldoen aan het Normenkader

Heb je de privacynormen uit het Normenkader allemaal toegepast? Dan voldoe je aan alle regels en verplichtingen van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AGV). Voor de informatiebeveiligingsnormen bestaat dergelijke regelgeving nog niet. Zodra er meer bekend is over een verplichting om ook aan de informatiebeveiligingsnormen te voldoen, brengen we je daarvan op de hoogte. Wees je ervan bewust dat je als samenwerkingsverband sowieso de verantwoordelijkheid draagt voor een zorgvuldige gegevensverwerking én voor een goede informatiebeveiliging.

Samenwerken in de onderwijsketen

Samenwerkingsverbanden werken intensief samen met schoolbesturen en andere partijen en wisselen daarbij persoonsgegevens uit. Heldere afspraken over verantwoordelijkheden en veilige gegevensuitwisseling zijn daarom een belangrijk onderdeel van informatiebeveiliging en privacy. Dit is niet alleen van belang voor het individuele samenwerkingsverband. Binnen de onderwijsketen zijn organisaties gezamenlijk afhankelijk van een digitaal veilige werk-, leer-, ontwikkel- en ondersteuningsomgeving. Een kwetsbaarheid bij één partij kan ook gevolgen hebben voor andere partijen in de keten. Het is daarom belangrijk om toe te werken naar een vergelijkbaar niveau van digitale weerbaarheid en informatiebeveiliging. Het Normenkader IBP en het Groeipad helpen om hier stapsgewijs en structureel invulling aan te geven.

Vragen en ondersteuning

Ben je een samenwerkingsverband en heb je vragen over het Normenkader IBP of over hoe je met de implementatie aan de slag kunt? Neem dan contact op met ibp@kennisnet.nl

Programma Digitaal Veilig Onderwijs

Het Normenkader maakt onderdeel uit van het *programma Digitaal Veilig Onderwijs*. Met het programma Digitaal Veilig Onderwijs bundelen het ministerie van OCW, Kennisnet, SIVON, de PO-Raad en de VO-raad hun krachten voor een onderwijssector waarin iedere leerling digitaal veilig kan leren en medewerkers digitaal veilig kunnen werken. Het programma biedt schoolbesturen heldere leidraden en een concreet ondersteuningsaanbod. Het programma stimuleert ook dat leveranciers hun productportfolio in lijn brengen met het normenkader. Zo kunnen scholen voldoen aan hun verantwoordelijkheid om een digitaal veilige organisatie te realiseren. Stap voor stap, Bit by Bit.